

Gezond,
veilig
& vitaal

Met richting en ruimte naar 2030

Strategisch Programma
2026-2030

4 maart 2026

&
Samen
Twente

In maart 2022 is de eerste strategische koers van SamenTwente vastgesteld. Daarin is het ‘waarom’ van onze organisatie beschreven. Hoewel het bundelen van onderdelen als GGD Twente, Veilig Thuis Twente, Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente (OZJT) en het verbinden met de gasten Kennispunt Twente en Twentse Koers destijds als kans werd gezien, is daar nog onvoldoende invulling aan gegeven. De Kerntakendiscussie (2024–2025) heeft veel gevraagd van de organisatie en haar eigenaren. Met de vaststelling van de kerntaken in maart 2025 is nu ruimte ontstaan om onze strategische lijnen verder te concretiseren.

Dit programma kijkt vooruit tot 2030, met een mogelijke herijking eind 2027. De horizon ligt voorbij 2030, maar de focus ligt op de eerste vijf jaar. We baseren ons op de maatschappelijke opgaven in Twente en formuleren onze ambities op hoofdlijnen. Jaarplannen maken deze ambities concreet. We stappen af van afdelingsgericht werken en zetten in op synergie tussen onderdelen. Hoewel de juridische status per onderdeel verschilt, focust dit programma op inhoud, niet op governance. De afspraken rondom taken, verantwoordelijkheden en besluitvorming zullen in de verdere uitwerking van dit programma terugkomen, omdat deze essentieel zijn voor een goede uitvoering.

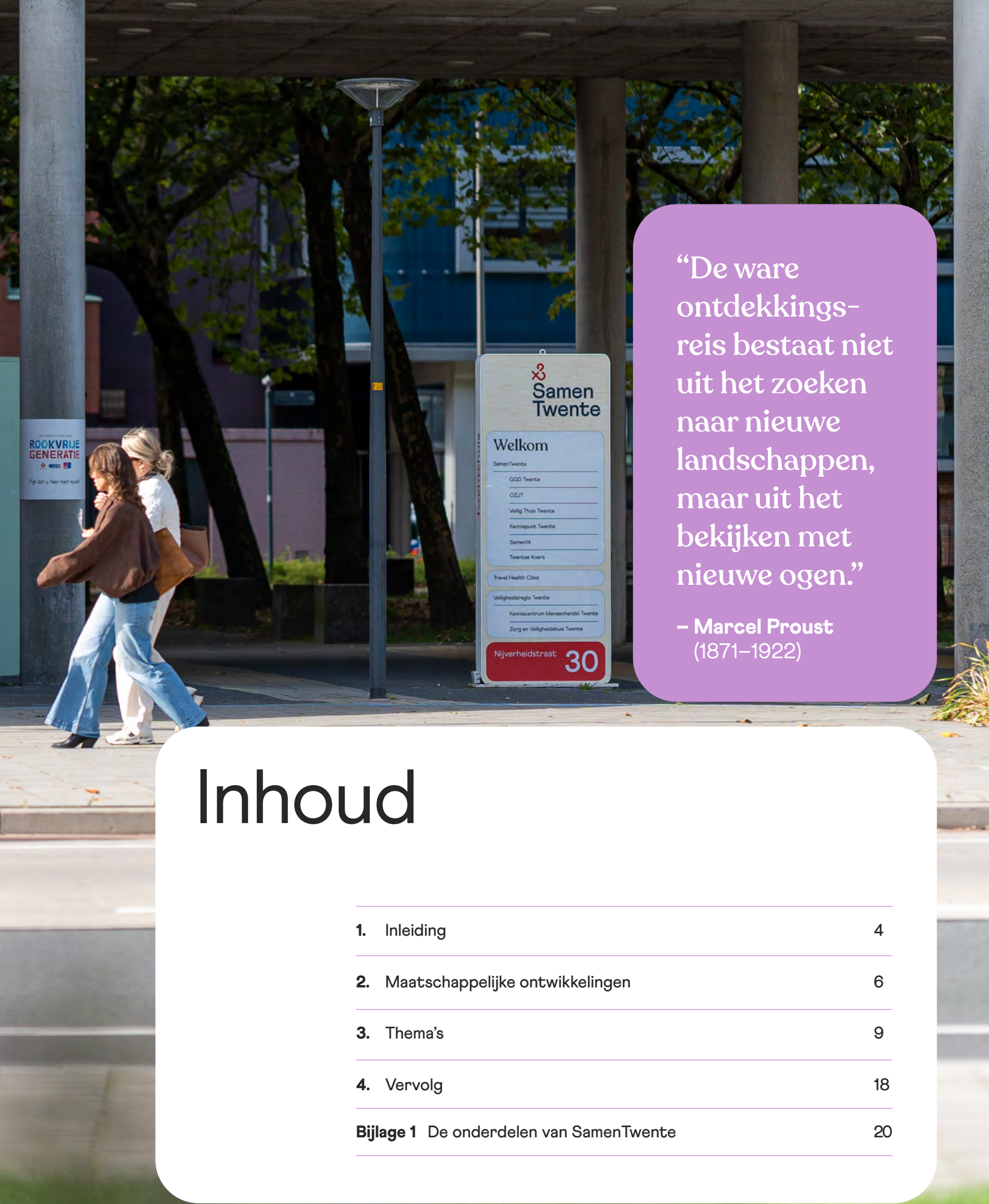
SamenTwente ontwikkelt zich tot een netwerkorganisatie die kort cyclisch leert en werkt in een dynamische omgeving, beïnvloed door (geo)politieke ontwikkelingen. Naast uitvoerende taken vervullen we ook beleidsvoorbereidende- en beleidsontwikkende rollen, wat richtinggevend is voor de veertien Twentse gemeenten. Dit vraagt om blijvende investering in samenwerking en heldere rolverdeling, zoals uitgewerkt in de Samenwerkingsopdracht.

We leggen in dit document het ‘Wat’ vast; het ‘Hoe’ en ‘Met Wie?’ volgt in jaarplannen en begrotingen. Dat doen we niet alleen, maar steeds in samenwerking met gemeenten en netwerkpartners. Financiële ruimte voor nieuwe taken wordt niet verwacht, dus zoeken we samen met gemeenten naar innovatieve manieren om bestaande werkwijzen te verbeteren. Technologische én sociale innovatie zijn daarbij cruciaal. Dat geldt ook voor het maken van keuzes. Iets nieuws doen kan ook betekenen dat we iets anders niet meer gaan doen. Daarbij geeft dit strategische programma de kaders voor het maken van deze keuzes.

Samen werken we aan een Twente waarin inwoners gezond, veilig en vitaal zijn. Ik ben trots op dit programma en heb vertrouwen in het gezamenlijke ontwikkelproces dat we hiermee starten.

Karin Leferink
Secretaris-directeur SamenTwente

“De ware ontdekkingsreis bestaat niet uit het zoeken naar nieuwe landschappen, maar uit het bekijken met nieuwe ogen.”

– Marcel Proust
(1871–1922)

Inhoud

1. Inleiding	4
2. Maatschappelijke ontwikkelingen	6
3. Thema's	9
4. Vervolg	18
Bijlage 1 De onderdelen van SamenTwente	20

1. Inleiding

SamenTwente werkt aan een gezond, veilig en vitaal Twente. Als samenwerkingsverband van de veertien Twentse gemeenten bundelen we de krachten van drie uitvoeringsorganisaties: GGD Twente, Veilig Thuis Twente en OZJT (Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp in Twente). Daarnaast zijn ook Kennispunt Twente, Samen14 en Twentse Koers als gastorganisaties verbonden aan SamenTwente. In bijlage 1 is een korte beschrijving van de onderdelen van SamenTwente opgenomen.

Samen met de Twentse gemeenten en onze netwerkpartners voeren we overheidstaken uit die bijdragen aan de gezondheid, veiligheid en levenskwaliteit van inwoners. We leggen samen (inhoudelijke) verbindingen, signaleren vroeg en verbeteren voortdurend onze zorg en dienstverlening. Dat doen we bijvoorbeeld door intern en in het netwerkverbindingen te maken tussen zorg en veiligheid.

Van strategische koers naar strategisch programma naar opgabegericht werken

In 2022 hebben we onze **strategische koers** vastgesteld. De strategische koers van SamenTwente richt zich op het versterken van een gezond, veilig en vitaal Twente door intensieve samenwerking tussen veertien Twentse gemeenten en SamenTwente. De strategische koers omvat drie ontwikkelrichtingen

Drie centrale opgaven

- 1. Veerkracht van inwoners en samenleving**
Bevorderen van het vermogen van mensen en gemeenschappen om met veranderingen en uitdagingen om te gaan.
- 2. Ontzorgen en de-medicaliseren**
Voorkomen van problemen en dat problemen onnodig in het zorgdomein terechtkomen door inzet op preventie, ondersteuning uit de omgeving en normalisering.
- 3. Zorgpreventie en minder zorggebruik**
Verminderen van zorgvraag door stimuleren van gezond leven, vroegtijdige interventie en versterking van het sociaal netwerk.

Met het **strategisch programma** dat nu voor u ligt vertalen we die koers naar meer concrete ambities voor de komende vier jaar. We geven daarmee meer richting aan onze inzet op de drie ontwikkelrichtingen uit de strategische koers. We vertalen de koers naar thema's en ambities waaraan SamenTwente, samen met gemeenten en netwerkpartners, een bijdrage levert. SamenTwente werkt niet alleen aan deze complexe maatschappelijke vraagstukken. De succesfactor bij het vinden van oplossingen ligt in **Opgavegericht (samen) Werken**. Dit is een manier van werken, denken en doen waarbij we met gemeenten, maatschappelijke organisaties en inwoners op zoek gaan naar oplossingen. Daarbij staat de maatschappelijke opgave centraal. Voor SamenTwente betekent dat de focus meer komt te liggen op de samenhang en synergie tussen de onderdelen van onze organisatie, gericht op gezamenlijke opgaven – het geheel is meer dan de som der delen. Mét elkaar in plaats van náást elkaar.

Thema's:

Meedoen, Opgroeien en Ouder worden

Het strategisch programma ordent de inhoudelijke ambities van onze organisatie via drie thema's: **Meedoen, Opgroeien en Ouder worden**. Blijvend meedoen is het uitgangspunt in alle thema's. De thema's opgroeien en ouder worden vragen daarnaast om specifieke aandacht. Deze levensfasen kunnen hun eigen specifieke vraagstukken. Deze zijn daarom apart uitgewerkt in dit programma. In de uitwerking van deze drie thema's maken we bij ieder thema de cirkel rond: hoe dragen de ambities bij aan de ontwikkelrichtingen veerkracht van inwoners en samenleving, ontzorgen en de-medicaliseren, en zorgpreventie en minder zorggebruik?

De unieke positie van SamenTwente

De gemeenten hebben met SamenTwente een organisatie in handen die samen met gemeenten of in opdracht van gemeenten een belangrijke bijdrage kan leveren aan de maatschappelijke opgaven op het gebied van meedoen, opgroeien en ouder worden. Deze gezamenlijke structuur maakt het mogelijk om krachten te bundelen, kennis te delen en efficiënt te werken aan regionale uitdagingen.

Dit alles doen we vanuit de unieke positie die SamenTwente heeft. Naast haar rol als uitvoeringsorganisatie voor wettelijke taken heeft SamenTwente **kennis, infrastructuur** en een groot **netwerk** op het gebied van gezondheid, veiligheid en vitaliteit.

Deze **kennis** is enerzijds breed, en op veel onderwerpen diepgaand. Wij kennen de meest recente wetenschappelijke inzichten en vertalen deze naar praktische kennis. Ook is er veel lokale kennis, zowel op basis van de monitoren en gezondheidsonderzoeken die SamenTwente periodiek uitvoert als op basis van de ervaringen van onze medewerkers in de praktijk. Die kennis zet SamenTwente in om gemeenten te ondersteunen en adviseren. Daarnaast hebben we een sterke **infrastructuur**, zowel fysiek door bijvoorbeeld de fijnmazigheid van consultatiebureaus als op het gebied van data en informatie. Daardoor kunnen we inwoners goed bereiken en stellen we data en informatie beschikbaar aan gemeenten, bijvoorbeeld ter ondersteuning van beleid en prioritering.

Tenslotte kan SamenTwente door middel van haar brede regionale, landelijke en internationale **netwerk** een verbindende rol vervullen tussen organisaties, beleidsmakers en professionals in het brede veld van gezondheid, veiligheid en vitaliteit. Daarmee dragen we bij aan de maatschappelijke opgaven in Twente. Deze positie zetten we in ten behoeve van de Twentse inwoners, mét en voor de Twentse gemeenten en netwerkpartners.

De nieuwe richting

De basis voor ons dagelijks handelen is onze strategische koers met de al bestaande opgaven, beleidsvisies en uitgangspunten van de onderdelen. In dit strategisch programma beschrijven we daarom niet wat we per onderdeel dagelijks doen. Dat mag gewoon van ons verwacht worden.

We gaan ook niet ineens alles anders doen. We bouwen verder aan bestaande én nieuwe opdrachten. SamenTwente voert de taken uit die vanuit wet- en regelgeving en samenwerkingsafspraken lokaal, regionaal en landelijk bij ons belegd zijn. Door accenten te leggen en meer integraal vanuit opgaven te werken, vergroten we de effecten van ons handelen en behalen we meer resultaat. We beschrijven onze stip op de horizon. We nemen 2030 als punt om ons op te richten. Daarna kijken we waar we de nieuwe punt zetten.

SamenTwente neemt verschillende rollen in de samenwerking. Samenwerken is daarbij een middel en doen we altijd met een reden: omdat het wettelijk moet, vanwege schaalvoordelen, vanuit rationele solidariteit of omdat iets een bovenlokaal vraagstuk is. We voeren taken uit voor gemeenten en vervullen soms ook beleidsvoorbereidende en -ontwikkende rollen. Vanuit transparantie en de wens om effectiever samen te werken, maken we aan de voorkant heldere afspraken over rolverdeling tussen SamenTwente en de 14 gemeenten. We spreken verwachtingen naar elkaar uit. Dat vraagt ook om te investeren in het Samen van SamenTwente. Dat doen we via de Samenwerkingsopdracht.

SamenTwente werkt informatiegestuurd en data-gedreven met als bovenliggend doel maatschappelijke opgaven in Twente effectief aan te pakken. We zetten data en inzichten uit onze eigen processen en de wereld om ons heen in als fundament voor beleidsontwikkeling, monitoring en verantwoording. Door informatie slim te benutten, kunnen we trends duiden, kansen signaleren en onderbouwde keuzes maken. Dit stelt ons in staat om te prioriteren op wat écht nodig is en gericht bij te dragen aan een toekomstbestendige regio.

Natuurlijk doen we dit niet alleen. We trekken op met onze netwerkpartners, we weten wat er lokaal, regionaal en landelijk speelt en haken aan waar nodig. Met dat wat we doen willen we maximaal maatschappelijk rendement behalen en borgen. Alleen samen zorgen we voor een gezonder, veiliger en vitaler Twente.

2. Maatschappelijke ontwikkelingen

De samenleving in Twente verandert ingrijpend. Inwoners worden ouder, de mentale druk neemt toe en maatschappelijke spanningen beïnvloeden het dagelijks leven. Deze veranderingen raken het gezond, veilig en vitaal zijn van mensen in alle levensfasen. Voor SamenTwente is het essentieel om deze ontwikkelingen te duiden en er strategisch op te anticiperen. Uit de gezondheidsmonitoren blijkt dat mensen zich meer zorgen maken over de toekomst.

SamenTwente heeft een brede kijk op gezondheid en werkt daarbij vanuit het gedachtegoed van **positieve gezondheid**. Dit omvat meer dan de afwezigheid van ziekte. Het gaat om het vermogen van mensen om met fysieke, emotionele en sociale uitdagingen om te gaan en zoveel mogelijk eigen regie te voeren.

Vanuit deze visie draagt SamenTwente bij aan een veerkrachtige regio, waarin alle inwoners kunnen **meedoen, opgroeien en ouder worden** in een gezonde, veilige en betekenisvolle omgeving.

Dit programma gaat uit van de eigen rol van SamenTwente bij de diverse maatschappelijke opgaven. Deze maatschappelijke opgaven zijn geen eigendom van SamenTwente. Sterker nog, elke inwoner en samenwerkingspartner, of het nu gemeente, zorgaanbieder, politie of onderwijs is, heeft zijn eigen rol, taak, verantwoordelijkheid binnen deze maatschappelijke opgaven. SamenTwente richt zich vanuit haar verantwoordelijkheid op het leveren van een bijdrage aan de maatschappelijke opgaven, door gebruik te maken van ieders eigen en toegevoegde waarde in die opgaven.

Van nature zijn we vanuit de (gemeentelijke) overheid gewend om te kijken wat wij te doen hebben in die opgaven. Nadrukkelijk stellen we vanuit SamenTwente de eigen verantwoordelijkheid van de inwoner van Twente centraal. Het grootste deel van onze inwoners is in staat om voor zichzelf te zorgen. Aan de voorkant wil SamenTwente eraan bijdragen dat iedereen in staat wordt gesteld voor zichzelf te zorgen. Voor inwoners die hier, al dan niet tijdelijk, ondersteuning bij nodig hebben, staan we groepsgewijs dan wel individueel klaar met expertise, infrastructuur of netwerk zodat ook zij (weer) volwaardig meedoen in onze maatschappij.

Twente staat voor een aantal urgente maatschappelijke opgaven:

Vergrijzing en veranderende zorgvraag

Het aantal 65-plussers in Twente verdubbelt richting 2040. Tegelijkertijd daalt het relatieve aantal mantelzorgers en zorgprofessionals, terwijl de druk op hen juist toeneemt. Dit leidt tot een groeiende kloof tussen zorgvraag en zorgaanbod. De druk op wijkverpleging, revalidatiezorg en informele netwerken neemt toe, met risico's voor overbelasting van mantelzorgers en voor de toegankelijkheid en betaalbaarheid van zorg. Dit geldt ook voor bijvoorbeeld welzijnswerk.

Mentale gezondheid en leefstijl

Mentale druk, stress en eenzaamheid nemen toe, onder andere door de invloed van sociale media of gamen, vooral bij jongeren. Middelengebruik en overgewicht blijven hardnekkige problemen. Ondanks jarenlange inzet op gelijke kansen blijven gezondheidsverschillen tussen sociaaleconomische groepen bestaan. Dit vraagt om een brede en preventieve benadering van gezondheid, gericht op leefstijl, omgeving en sociale context.

Sociale veiligheid en afhankelijkheidsrelaties

Het aantal meldingen van huiselijk geweld en kindermishandeling stijgt. Geweld in afhankelijkheidsrelaties, vaak gerelateerd aan stress, armoede, verslaving of echtscheiding, legt extra druk op de (jeugd)zorg. Twente kent relatief veel uithuisplaatsingen. Polarisation en uitsluiting van minderheden beïnvloeden de veiligheidsbeleving en vragen om een inclusieve benadering van veiligheid. Ernstige incidenten beïnvloeden het veiligheidsgevoel van inwoners.

Wonen en leefomgeving

Woningtekorten leiden tot overbewoning en stagnerende doorstroming. Mensen blijven langer in ongeschikte woonvormen, bijvoorbeeld na een scheiding. Klimaatverandering en beperkte toegang tot technologie vergroten de kwetsbaarheid van bepaalde groepen. Ook kan de inrichting van onze leefomgeving in bepaalde gevallen gezondheidsschade veroorzaken.

3. Thema's

Wij plaatsen de maatschappelijke opgaven uit het voorgaande hoofdstuk in de drie thema's, te weten **Meedoen, Opgroeien en Ouder worden.**

3.1

Meedoen – Een inclusieve samenleving

Bij Meedoen bedoelen we: Een inclusieve samenleving waarin iedereen ongeacht achtergrond, gezondheid of financiële situatie zo volwaardig mogelijk kan en wil deelnemen. Meedoen gaat over alle inwoners van Twente, in alle levensfasen. Het betekent in staat zijn om, vanuit veerkracht, het eigen leven vorm te geven en zo gezond en vitaal mogelijk deel te nemen aan de samenleving – ook wanneer het tijdelijk tegenzit. Kenmerkend voor de Twentse cultuur is dat we naar elkaar omkijken: als het iemand niet lukt, helpen we elkaar, dichtbij en samen. Dit doen we bij voorkeur zonder direct professionele zorg in te zetten, maar eerst vanuit de sociale basis en de kracht van de gemeenschap.

Ambities SamenTwente

Wij dragen bij aan het bevorderen van gezondheid, veiligheid en veerkracht van inwoners.

Dit doen wij vanuit een brede kijk op gezondheid, gebaseerd op het gedachtengoed van positieve gezondheid. Samen met netwerkpartners en inwoners ontwikkelen we gezamenlijke taal en benutten we onze unieke infrastructuur, data en netwerk. Vanuit de ontwikkelopgaven *ontzorgen*, *de-medicaliseren*, *zorgpreventie* en *minder zorggebruik*, richten we ons primair op het voorkomen van gezondheidsproblemen en het beschermen en bevorderen van gezondheid, veiligheid en vitaliteit.

Om passende ondersteuning voor inwoners en professionals te realiseren verkennen en onderzoeken wij onze huidige werkwijzen om daarmee het synergievoordeel van onze gezamenlijke organisatieonderdelen te vinden en te effectueren.

Een concreet thema hierin is het versterken van samenwerking tussen meldpunten. Door data en expertise van meldpunten en coördinatiepunten zoals Veilig Thuis, OZJT, Zorgwekkend Gedrag en woningvervuiling te bundelen, kunnen we trends beter duiden, sneller handelen en inwoners efficiënter ondersteunen.

Waarom draagt SamenTwente bij in 2030?

- **Gezondheidsverschillen verkleinen** door inzicht te krijgen in oorzaken en interventies te ontwikkelen die gericht bijdragen aan gelijke kansen op gezondheid voor alle inwoners.
- **Integreren van het thema Leefomgeving in gezondheidsbeleid**, zodat fysieke en sociale omgevingen actief bijdragen aan gezondheid en welzijn.
- **Sociale cohesie en veiligheid bevorderen door het versterken van gemeenschapszin**, het stimuleren van ontmoeting en het vergroten van het gevoel van veiligheid in wijken en dorpen.
- **Beweging van zorg naar preventie en normalisering van hulpvragen realiseren**, waardoor inwoners minder afhankelijk worden van zorg en meer gebruik maken van informele ondersteuning en eigen kracht. Het is heel normaal dat het af en toe even tegenzit.

Waarom dit nodig is

De maatschappelijke context benadrukt de urgentie. Gezondheidsverschillen tussen sociaaleconomische groepen blijven bestaan en nemen zelfs toe. Mentale druk en stress nemen toe in alle levensfasen, vooral bij jongeren door prestatiedruk en het gebruik van social media. Het aantal meldingen bij Veilig Thuis en andere meldpunten neemt toe, terwijl er signalen zijn van overbelasting bij mantelzorgers en professionals. De sociale cohesie is sterker op het platteland dan in stedelijke gebieden, en vrijwilligerswerk volgt hetzelfde patroon. Hoewel de ervaren sociale steun in Twente hoger ligt dan landelijk, willen we de landelijke dalende trend voorkomen door gemeenten te ondersteunen om de sociale basis te behouden en te versterken. Leefstijl blijft een aandachtspunt, met alcoholgebruik, roken en vapes als zorgpunten. Bij jeugd is er een toename in ziekteverzuim, overgewicht, bewegingsarmoede en social media-gebruik. Deze ontwikkelingen vragen om een gezamenlijke, integrale aanpak waarin preventie, inclusie en synergie centraal staan.

Wat we willen doen

Om onze ambitie te realiseren zetten we in op vijf actielijnen:

1. **Gezondheid en veerkracht centraal**
Vanuit alle onderdelen kijken we breed naar gezondheid, met data vanuit GGD en Kennispunt Twente als basis voor gezondheidsbevordering en gerichte preventie.
2. **Synergie tussen meldpunten**
Expertise en data van meldpunten (Veilig Thuis,

- coördinatiepunt Wonen en Verblijf, meldpunt Zorgwekkend Gedrag, Centrum Seksueel Geweld en meldpunt Woningvervuiling) beter verbinden, zodat signalen eerder worden opgepakt, trends worden gedeeld en inwoners sneller de juiste ondersteuning krijgen.
3. **Samenwerking in de sociale basis**
Nauwer optrekken met gemeenten, onderwijs, welzijnsorganisaties en wijkteams om preventie en normalisering kracht bij te zetten.
 4. **Maatschappelijke en digitale inclusie versterken**
Toegankelijke en gerichte ondersteuning voor wie dat nodig heeft. We investeren in begrijpelijke en toegankelijke informatie en ondersteuning voor inwoners die risico lopen op uitsluiting, met aandacht voor het versterken van digitale vaardigheden.
 5. **Voorkomen van overbelasting**
Aandacht houden voor de draagkracht van meldpunten en professionals, door synergie slim in te richten en de capaciteit mee te nemen in de verdere uitwerking.

Verbinding met strategische koers

Veerkracht

Sociale verbinding en gemeenschapskracht versterken.

Ontzorgen

Laagdrempelige ondersteuning en normalisering van hulpvragen.

Zorgpreventie

Bevorderen van gezonde leefstijl, vroegsignalering en collectieve preventie.

Stip op de horizon

In 2030 willen we dat Twente een regio is waarin inwoners gelijke kansen hebben op gezondheid en participatie. We willen dat gemeenschappen sterk en inclusief zijn. Met een sociale basis die uitnodigt tot ontmoeting, verbondenheid en ondersteuning. Professionals werken samen in een goed verbonden netwerk, waarin signalen tijdig worden opgepakt en inwoners passende hulp ontvangen. Preventie en normalisering zijn leidend in het sociaal domein. Daardoor zijn inwoners minder afhankelijk van zorg en maken ze meer gebruik van hun eigen kracht en informele ondersteuning. Daarbij erkennen we de spanning tussen ambitie en uitvoerbaarheid: de verdere uitwerking in jaarplannen maakt zichtbaar hoe we onze doelen stap voor stap realiseren, binnen de beschikbare middelen, samen met of aanvullend op onze netwerkpartners en met oog voor de mensen die het werk doen.

3.2

Opgroeien – Kinderen in Twente groeien op in een veilige, gezonde en kansrijke omgeving

Opgroeien gaat over meer dan groter worden. Het gaat om de ontwikkeling van kinderen en jongeren tot veerkrachtige volwassenen in een veilige en stimulerende omgeving met ouders of verzorgers die zelf ook veerkrachtig zijn. Onze gezamenlijke ambitie is dat kinderen in Twente gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien, bij voorkeur in hun eigen gezin en in een stabiele sociale context.

Ambities SamenTwente

Gezond, veilig en veerkrachtig opgroeien door te investeren in zowel het kind als het (gezins) systeem.

We zetten in op gezond opgroeien en preventie. We willen eventuele problemen zo snel mogelijk signaleren waardoor er snel kan worden gehandeld en erger kan worden voorkomen. We zijn hiermee de oren en ogen van bijvoorbeeld kinderartsen, radiologen en oogartsen. Wanneer er toch een hulpvraag gesignaleerd wordt acteren we zo snel mogelijk op deze signalen. Hierbij brengen we zowel binnen als buiten SamenTwente de samenwerking en expertise bijeen en streven we naar een integraal beantwoorde hulpvraag, in één keer. Dit vraagt zowel intern als extern afstemming over werkwijzen, verantwoordelijkheden, maar ook het lef om te redeneren vanuit de bedoeling en niet alleen vanuit de huidige wet- en regelgeving.

Waarom draagt SamenTwente bij in 2030

- **Voorkomen van medicalisering van opvoedvragen** door het versterken van preventieve jeugdgezondheid en laagdrempelige opvoedondersteuning.
- **Kinderen ontwikkelen zich optimaal** doordat de ondersteuning niet alleen op het kind gericht is, maar ook hun directe leefomgeving versterkt, met aandacht voor gezin en omgeving.
- **Vroegtijdige signalering van mentale en sociale problemen bij kinderen en jongvolwassenen**, zodat tijdige en lichte ondersteuning mogelijk is – ook voor het bredere gezins- of systeemniveau.
- **Verminderen van het aantal betrokken hulpverleners per gezin door een meer integrale benadering van hulpvragen**, met betere afstemming en samenwerking tussen professionals.
- **Voorkomen van uithuisplaatsingen** door in te zetten op preventie en vroegtijdige, lichte interventies die gezinnen tijdig ondersteunen en versterken.

Waarom dit nodig is

Mentale druk en kinderarmoede blijven zorgen baren. Twente kent een hoog aantal jeugdbeschermingsmaatregelen en uithuisplaatsingen. Kinderen die uit huis geplaatst worden, ervaren gemiddeld zeven à acht doorplaatsingen, wat ingrijpende gevolgen heeft voor hun ontwikkeling. Daarnaast signaleren we bij Veilig Thuis dat 70% van de meldingen gaat over gezinnen die eerder in beeld waren. Dit wijst op een tekort aan duurzame oplossingen. Gemeenten en netwerkpartners benadrukken dat deze uitdagingen niet alleen vanuit zorg, maar juist vanuit preventie en samenwerking moeten worden aangepakt.

Wat we willen doen

Om onze ambitie te realiseren zetten we in op de volgende vijf actielijnen:

1. **Samenwerking versterken**
Samen optrekken met gemeenten, GGD, OZJT, Veilig Thuis Twente, Twentse Koers, Kennispunt Twente, huisartsen, scholen en welzijnsorganisaties. Maar ook partijen op het gebied van veiligheid, zoals Veiligheidsregio, Politie, OM en Reclassering. We benutten elkaars rol en expertise, binnen en buiten SamenTwente.

2. **Expertise bundelen en benutten**
Delen en leren van complexe casuïstiek door gezamenlijke evaluaties, het delen van data en trends, en het bouwen van een lerend netwerk.
3. **Vroegsignalering en preventie**
Professionals in de eerste lijn, zoals jeugdartsen, leerkrachten, verloskundigen, huisartsen en wijkteams, beter toerusten om signalen tijdig te herkennen en bespreekbaar te maken. Optimaal inzetten van professionals, daar waar zij de meeste toegevoegde waarde hebben.
4. **Normaliseren en versterken**
Opvoedvragen zoveel mogelijk in de gewone omgeving oplossen, door ouders en gezinnen laagdrempelig te ondersteunen en bijeen te brengen, zodat ze ervaren dat anderen met dezelfde problemen worstelen en ze ook elkaar kunnen ondersteunen.
5. **Balans tussen ambitie en uitvoerbaarheid**
Bij de verdere uitwerking houden we oog voor de draagkracht van professionals en de financiële kaders, om te voorkomen dat ambities leiden tot overbelasting.

Verbinding met strategische koers

Veerkracht

Gezinnen en jeugdigen sterker maken door te investeren in omgeving en netwerk.

Ontzorgen

Normaliseren van opvoedvragen en het verleggen van de focus van zorg naar preventie.

Zorgpreventie

Vroegtijdige interventies en matched care (best passende interventie), om te voorkomen dat problemen escaleren.

Stip op de horizon

In 2030 streven we naar een Twente waarin ieder kind vanaf -9 maanden gezond en veilig kan opgroeien, en waarin het kind en zijn/haar omgeving meer weerbaar en veerkrachtiger zijn. Het percentage hermeldingen bij Veilig Thuis ligt dan onder het landelijk gemiddelde, en uithuisplaatsingen zijn sterk verminderd. Door structureel samen te werken, expertise te bundelen en preventie te versterken, zorgen we samen voor gelijke kansen en veiligheid.

3.3

Ouder worden – Ouderen in Twente leven hun leven – zo lang mogelijk – zelfstandig, gezond en betekenisvol

De samenleving in Twente vergrijst snel. Het aantal ouderen groeit, terwijl het aantal mantelzorgers en professionals niet meegroeit. We worden niet alleen ouder, maar ook anders oud. We zien dat ouder worden niet automatisch kwetsbaarheid betekent: steeds meer ouderen blijven actief en zelfstandig. Onze ambitie is dat ouderen in Twente zo lang mogelijk gezond, veilig en betekenisvol kunnen leven, met ruimte voor eigen regie en passende ondersteuning waar nodig.

Ambities SamenTwente

Ouderen in Twente leven langer zelfstandig, gezond en betekenisvol.

Dit vraagt om de uitwerking van een gezamenlijk mensbeeld in de regio, waarbij we uitgaan van de kracht en autonomie van ieder mens. Dit betekent dat we inzetten op behoud van die kracht en autonomie en nemen niet automatisch aan dat kwetsbaarheid hoort bij een bepaalde leeftijd. De ouder wordende inwoner van Twente heeft een volwaardige bijdrage in onze maatschappij. Hij of zij voelt zich nuttig, gewaardeerd en zet zich in om dit langjarig te kunnen blijven. Wanneer dit door lichamelijke of psychische belemmeringen minder vanzelfsprekend wordt is er hulp en ondersteuning dichtbij om weer zelfredzaam te worden. Zelfredzaamheid kan ook in gezamenlijkheid worden georganiseerd: met familie, buurt, technologie of professionals. Waarbij we onze ogen er niet voor sluiten dat inzet van (professionele) structurele hulp bij het ouder worden realiteit is en beschikbaar moet blijven.

Waarom draagt SamenTwente bij in 2030

- **Eenduidige regionale publieksbenadering rondom ouder worden**, waarin inwoners tijdig worden geïnformeerd en voorbereid op deze levensfase. SamenTwente vervult hierin een verbindende rol tussen gemeenten, zorgpartners en communicatiekanalen.
- **Inzicht in het niveau van informele zorg in alle Twentse gemeenten**, met gerichte interventies waar nodig om deze zorgvorm te versterken. SamenTwente draagt bij als verkenner en onderzoekspartner.
- **Regionale samenwerking rondom personeelstekorten in zorg en welzijn**, gericht op het behouden van toegankelijkheid en kwaliteit van professionele ondersteuning, zonder onderlinge concurrentie tussen organisaties. SamenTwente neemt hierin actief deel.
- **Ouderen leven in een veilige en respectvolle omgeving**, waarin signalen van afhankelijkheid, onveiligheid of grensoverschrijdend gedrag tijdig worden herkend en opgevolgd door betrokken professionals en netwerken.

Waarom dit nodig is

De groep ouderen groeit, terwijl de beschikbare ondersteuning onder druk staat. Er zijn veel initiatieven en loketten, maar die leiden tot versnippering en onoverzichtelijkheid. Het relatieve aantal mantelzorgers neemt af, waardoor druk verder toeneemt. Tegelijkertijd willen veel ouderen hun autonomie behouden, maar is er onduidelijkheid over wat dat precies betekent en waar de verantwoordelijkheid ligt: bij de oudere zelf, het netwerk of bij de overheid. Gemeenten en netwerkpartners benadrukken dat er een gedeeld mensbeeld nodig is: ouder worden betekent niet automatisch kwetsbaar of afhankelijk zijn, maar vraagt om ondersteuning waar nodig en ruimte voor eigen regie.

Wat we willen doen

Om onze ambitie te realiseren zetten we in op de volgende vijf actielijnen:

1. **Gezamenlijke visie ontwikkelen**
Samen met gemeenten en partners werken aan een gedeeld perspectief op gezond, veilig en vitaal ouder worden, met aandacht voor autonomie, verantwoordelijkheid en mensbeeld.
2. **Synergie benutten**
Kennis en taken van GGD, OZJT, VTT, Twentse Koers, gemeenten en andere netwerkpartners verbinden, zodat er meer samenhang komt in beleid en uitvoering over preventieve ouderengezondheidszorg en voorkomen van ouderen mishandeling.
3. **Noaberschap en sociale netwerken versterken**
Investeren in gemeenschappen die bijdragen aan verbinding, betekenis en ondersteuning.
4. **Data en monitoring inzetten**
Gebruikmaken van gezondheidsmonitors en signalen uit de praktijk om trends bij ouderen beter te volgen en tijdig te reageren.
5. **Vindbaarheid verbeteren**
Zorgen dat ouderen en hun netwerken weten waar ze terecht kunnen met vragen en ondersteuning.

Verbinding met strategische koers

Veerkracht

Ouderen in staat stellen zelfstandig te leven en betekenisvolle relaties te onderhouden.

Ontzorgen

Ondersteuning zoveel mogelijk buiten het zorgdomein, met inzet van preventie en sociale netwerken.

Zorgpreventie

Gezonde leefstijl, vaccinaties, vroegsignalering en het voorkomen van zware zorgvragen.

Stip op de horizon

In 2030 willen we dat ouderen in Twente langer zelfstandig en betekenisvol leven, met toegang tot passende ondersteuning en in een omgeving die dit mogelijk maakt. Samen met gemeenten en netwerkpartners bouwen we aan een samenleving waarin ouder worden niet automatisch kwetsbaarheid betekent, maar een fase waarin gezondheid, eigen regie en sociale verbinding centraal staan.

3.4

Een organisatie die ertoe doet – SamenTwente is toegerust om de ambities waar te maken

De maatschappelijke ambities van SamenTwente vragen om een organisatie die wendbaar, betrouwbaar en toekomstgericht is. Onze medewerkers zetten zich dagelijks in voor een gezond, veilig en vitaal Twente. Om dit goed te kunnen blijven doen, hebben we een stevige en ondersteunende organisatie nodig die ruimte biedt voor leren, ontwikkelen en innoveren.

Samenwerken en ontwikkelen richting 2030 vanuit vier basisprincipes

- 1. Samen in beweging**
Medewerkers blijven duurzaam inzetbaar doordat er actief wordt geïnvesteerd in leren, ontwikkelen en vitaliteit, met aandacht voor persoonlijke groei en veranderende werkcontexten.
- 2. Samen fijn en veilig werken**
Een sociaal en digitaal veilige werkomgeving waarin vertrouwen, respect en eigenaarschap centraal staan, waardoor medewerkers zich veilig en gewaardeerd voelen in hun werk.
- 3. Samen in control**
Een stevig organisatorisch fundament met betrouwbare processen, duidelijke kaders en toegankelijke sturingsinformatie, waardoor SamenTwente effectief en transparant kan opereren.
- 4. Samen slimmer werken**
Slimmer werken wordt de norm, door het optimaliseren en digitaliseren van processen en het versterken van data-gedreven werken, wat leidt tot meer efficiëntie en betere besluitvorming

Waarom dit nodig is

De omgeving waarin we werken verandert snel. Technologische ontwikkelingen, arbeidsmarktkrapte en groeiende maatschappelijke opgaven vragen om een flexibele en lerende organisatie. Tegelijkertijd ervaren medewerkers de spanning tussen hoge verwachtingen en beperkte capaciteit.

Om maatschappelijke opgaven effectief te kunnen realiseren, hebben we een sterke en toekomstbestendige organisatie nodig. Door te investeren in leren, ontwikkelen en duurzame inzetbaarheid, zorgen we ervoor dat medewerkers wendbaar en betrokken blijven in een veranderende context. Een sociaal en digitaal veilige werkomgeving draagt bij aan vertrouwen, respect en eigenaarschap – cruciale voorwaarden voor goede samenwerking en publieke dienstverlening.

Daarnaast versterken we onze slagkracht met betrouwbare processen, duidelijke kaders en data-gedreven werken. Dit stelt ons in staat om sneller en slimmer te reageren op complexe vraagstukken in het sociaal domein. Zo bouwen we aan een organisatie die niet alleen intern goed functioneert, maar ook extern bijdraagt aan veerkracht, inclusie en het vertrouwen in publieke instituties. Dit vraagt om balans: duidelijke kaders en betrouwbare processen, in combinatie met ruimte voor innovatie en initiatief.

Wat we willen doen

- Investeren in vakbekwaamheid en duurzame inzetbaarheid**
Scholing, kennisdeling en interne mobiliteit stimuleren.
- Versterken van sociale en fysieke veiligheid en cultuur**
werken aan vertrouwen, aanspreekbaarheid en een veilige werkomgeving.
- Verbeteren van processen en systemen**
Digitalisering en data-gedreven werken inzetten om medewerkers te ontlasten en maatschappelijke waarde te vergroten.
- Balans tussen controle en ruimte**
zorgen voor heldere kaders, zonder onnodige bureaucratie, zodat professionals optimaal hun werk kunnen doen.

Verbinding met strategische koers

- Veerkracht**
Een wendbare en lerende organisatie die kan inspelen op verandering.
- Ontzorgen**
Medewerkers ondersteunen met betrouwbare processen en systemen.
- Zorgpreventie**
Capaciteit en middelen slimmer inzetten door data-gedreven te werken en door fouten en risico's te voorkomen.

Stip op de horizon

In 2030 is SamenTwente een betekenisvolle, wendbare en betrouwbare organisatie, die haar medewerkers ondersteunt en er direct én indirect is voor haar inwoners. We combineren innovatie en vernieuwing met stabiliteit en duidelijkheid. Zo bouwen we aan een organisatie die ertoe doet. Voor inwoners, netwerkpartners én voor elkaar.

Ambities SamenTwente

SamenTwente wil een organisatie zijn die ertoe doet: betekenisvol voor inwoners en netwerkpartners, en ondersteunend voor professionals. Dat betekent dat onze bedrijfsvoering niet alleen een randvoorwaarde is, maar ook actief bijdraagt aan het realiseren van maatschappelijke waarde.

4. Vervolg

Tot slot

SamenTwente is met de ontwikkeling van dit strategisch programma gestart kort na het afronden van de Kerntakendiscussie in maart 2025. We constateren dat veel van de dagelijkse taken en rollen op een goede manier én kosteneffectief worden uitgevoerd. We zien in de komende jaren ook andere uitdagingen op ons afkomen. De arbeidsmarktontwikkeling is misschien wel de meest beïnvloedende factor. Daarom kiezen we nu voor een aantal uitgangspunten die ons helpen de toekomstige uitdagingen het hoofd te bieden. Daarbij is het uitgangspunt niet ingewikkeld te kiezen, maar vraagt het pad daarnaartoe een ontwikkelproces. Die tijd en ruimte gunnen we onszelf, maar ook onze veertien Twentse gemeenten van waaruit SamenTwente is ontstaan.

Dit document is het startpunt voor een meerjarig ontwikkelproces. Binnen de thema's en uitdagingen gaan we mét elkaar de stappen zetten.

Dit doen we intern door:

- De ambities vertalen naar uitvoerbare stappen in jaarplannen, met oog voor de capaciteit van professionals en de financiële haalbaarheid.
- Twee keer per jaar met elkaar sessies te organiseren met deelname vanuit alle onderdelen van SamenTwente om te komen tot aanscherping, richting geven, elkaar te inspireren en van elkaar te leren.
- Een manier uit te werken om intern elkaar meer op de hoogte te houden van de verschillende opdrachten, werkwijzen en dagelijkse werkzaamheden om ongemerkt meer synergie te vinden.
- Een ontwikkelprogramma uit te werken dat alle medewerkers SamenTwente helpt om vanuit professioneel eigenaarschap te werken aan de (maatschappelijke) opgaven van SamenTwente. Hier horen termen bij als flexibiliteit, adaptief werken en wendbaarheid.
- De grenzen op te zoeken van onze eigen verantwoordelijkheden en die van een ander, zowel de interne als externe collega.

Dat doen we samen met gemeenten door:

- Twee keer per jaar met alle bij SamenTwente betrokken gemeenteambtenaren te spreken over de focus en de voortgang van SamenTwente. Ook hier is elkaar inspireren en van elkaar leren een belangrijk uitgangspunt.
- De samenwerkingsopdracht van SamenTwente en de veertien gemeenten te verbinden aan dit strategisch programma.
- De opgaven uit dit strategisch programma één keer per jaar inhoudelijk te bespreken, te herijken en te her-prioriteren met ons bestuur en met samenwerkingspartners.
- Door voorafgaand en tijdens het werken aan opgaven goede afspraken te maken in samenspraak met ons bestuur en de ambtelijke organisatie over hoe we dit met elkaar doen op het gebied van governance. Heldere afspraken over onder meer taken, verantwoordelijkheden en besluitvorming.
- Door jaarlijks een raadsbijeenkomst te organiseren om raden te informeren over de voortgang van het strategisch programma en ze te betrekken bij de keuzes voor de toekomstige opgaven.

Het algemeen bestuur SamenTwente stelt dit strategisch programma vast nadat de gemeenteraden hun zienswijze hierop hebben gegeven. Na vaststelling van deze ambities en uitgangspunten zal zowel intern als extern een ontwikkelproces starten. Voor SamenTwente zal dit intern vragen om naar de inrichting van de organisatie te kijken. Als je meer vanuit opgaven gaat werken wil je dat zowel je besturingsfilosofie als je inrichting deze werkwijze faciliteert en effectief laat zijn. Dit is een separaat proces naast onze inhoudelijke ambities.

Voor de externe samenwerking zal dit een continue dialoog vragen, waarbij leren, experimenteren en fouten maken hiervan onderdelen zijn. Doordat we met elkaar werken vanuit de maatschappelijke opgaven zal dit een belangrijk procesonderdeel blijven in de komende jaren.

Met richting en ruimte naar 2030, wij hebben er zin in!

Bijlage

De onderdelen van SamenTwente

GGD Twente

De GGD Twente bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van alle inwoners in Twente. Met expertise in preventie, signalering en crisisrespons zijn wij er voor de publieke gezondheid in de volle breedte. We bieden consultatiebureaus, jeugdgezondheidszorg, vaccinaties, infectieziektebestrijding en gezondheidsbevordering. Met onafhankelijke en betrouwbare kennis ondersteunen we gemeenten, scholen en organisaties. Door samen te werken met partners dragen we bij aan een gezonder Twente en verkleinen we gezondheidsverschillen.

JGZ

De Jeugdgezondheid (JGZ) is er voor alle kinderen, jongeren en hun (aanstaande) ouders/opvoeders. Zij kunnen altijd bij ons terecht voor gratis advies, voorlichting en ondersteuning bij gezond opgroeien en opvoeden. Ook geven we vaccinaties en volgen we de ontwikkeling van -9 maanden tot de leeftijd van 18 jaar. Wij zijn expert in preventie en verkeren in de unieke positie van regelmatig contact met ieder opgroeiend kind en komen bij alle kinderen achter de voordeur. Met een onafhankelijke en brede blik trekken we gezamenlijk op met onze ketenpartners. We nemen het voortouw op thema's die we signaleren bij opgroeiende kinderen door ze te agenderen en samen met bestuurders prioriteiten te stellen. En zo dragen wij bij aan gelijke kansen op gezondheid voor alle kinderen in Twente.

AGZ

De Algemene Gezondheidszorg (AGZ) van GGD Twente richt zich op de gezondheid van alle inwoners van de regio. We werken hieraan op verschillende gebieden: infectiepreventie, inspectie en hygiëne, seksuele gezondheid, tuberculosebestrijding, openbare geestelijke gezondheidszorg, milieu en gezondheid, forensische geneeskunde, publieke gezondheid asielzoekers en centrum seksueel geweld. Op deze gebieden ondersteunen we inwoners en gemeenten met advies en beleid.

Stafafdeling GGD

Het team EGB (epidemiologen, adviseurs gezondheidsbevordering en publieke gezondheid) van de GGD Twente ondersteunt de GGD en gemeenten met kennis, onderzoek en advies. We brengen de gezondheid van inwoners in kaart, helpen bij het opstellen van samenhangend beleid en geven inzicht in hoe je gezond gedrag stimuleert. Op basis van data, signalen en wetenschappelijke inzichten maken we risico's en kansen zichtbaar en vertalen die naar praktische acties voor gemeenten. Daarnaast voert de stafafdeling ook taken uit op het gebied van crisisbeheersing. Tot slot biedt de staf algemene ondersteuning aan de GGD.

VTT

Veilig Thuis Twente is het advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling. Wij zijn 24/7 bereikbaar voor inwoners en professionals die zich zorgen maken over onveiligheid thuis. Ons doel is geweld stoppen en herhaling voorkomen. Dat doen we door advies te geven, meldingen in behandeling te nemen. We onderzoeken of er sprake is van huiselijk geweld of kindermishandeling. We schatten samen met partners de risico's in en realiseren duurzame oplossingen. Samen maken we ons hard voor het veilig opgroeien, samenleven en oud worden voor iedereen in Twente. Want geweld stopt niet vanzelf.

OZJT

De Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente (OZJT) ondersteunt de veertien Twentse gemeenten bij de uitvoering van de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Wij zorgen voor gezamenlijke inkoop van zorg en jeugdhulp, maken regionale afspraken met aanbieders en bewaken de kwaliteit en doelmatigheid. OZJT bundelt kennis en capaciteit zodat gemeenten inwoners beter en efficiënter kunnen ondersteunen. Met onze aanpak zorgen we ervoor dat Twentse inwoners passende zorg en ondersteuning ontvangen, dicht bij huis en zo licht mogelijk georganiseerd.

SamenTwente is deelnemer, biedt rechts-persoonlijkheid, werkgeverschap en bedrijfsvoerings-diensten aan de volgende gastorganisaties:

Samen14

Samen14 is het samenwerkingsverband van de veertien Twentse gemeenten op het gebied van maatschappelijke ondersteuning. We bundelen krachten in de uitvoering van de Wmo, huishoudelijke hulp, begeleiding en doelgroepenvervoer. Daarnaast werken we samen aan kwaliteitsontwikkeling, innovatie en gezamenlijke inkoop. Samen14 verbindt beleid en praktijk en zorgt ervoor dat inwoners in alle gemeenten kunnen rekenen op toegankelijke en betrouwbare ondersteuning.

Twentse Koers

Twentse Koers is een strategische samenwerking tussen de 14 Twentse gemeenten, Menzis, SamenTwente en de provincie Overijssel. In samenwerking met ruim 300 partners uit zorg, welzijn, onderwijs en inwonersinitiatieven. De gezamenlijke ambitie is het verlengen van gezonde levensjaren en het versterken van zelf- en samenredzaamheid van inwoners. Door regionaal samen te werken en lokaal uit te voeren, blijft zorg en ondersteuning beschikbaar, toegankelijk en betaalbaar. De aanpak is breed en preventief, met de inwoner centraal. De samenwerking is vastgelegd in een formele overeenkomst en wordt vormgegeven via vijf themalijnen en 24 projecten, zoals beschreven in het Regioplan Twente.

Kennispunt Twente

Kennispunt Twente is het onderzoeks- en kenniscentrum van de gemeenten Almelo, Enschede, Hengelo, en van de gemeenschappelijke regeling SamenTwente. Wij verzamelen, analyseren en delen betrouwbare data en inzichten over onder meer gezondheid, jeugd, economie en samenleving. Met dashboards, onderzoeken en inwonerpanels ondersteunen we beleidsmakers en bestuurders bij het nemen van gefundeerde beslissingen. Kennispunt Twente verbindt cijfers en verhalen en helpt gemeenten vooruit te kijken, zodat beleid beter aansluit bij de realiteit van inwoners.

Gezond,
veilig
& vitaal

samentwente.nl

&
Samen
Twente